

STRATEGY PROJECT PLANNING INNOVATION TEAMWORK TECHNOLOGY IDEAS FINANCE MARKETING QUALITY

Нашата **визија** е да создадеме свет каде образованието, истражувањето, иновациите и социо-економскиот развој напредуваат рака под рака. Ние се стремиме да бидеме катализатор за позитивни промени, охрабрувајќи ги поединците и заедниците да го достигнат својот целосен потенцијал и да придонесат за подобрување на општеството.

Нашата **мисија** е да го поттикнеме образованието, истражувањето, иновациите и социо-економскиот развој преку соработка со различни засегнати страни, спроведување влијателни проекти и промовирање одржливи решенија.

2025 година беше година на енергија, храброст и визија за Центарот за иновации и развој ИНОС. Година во која идеите се претворија во движење, иницијативите во резултати, а заедницата во активен партнер на промените.

Водени од нашата мисија да го поттикнуваме образованието, истражувањето, иновациите и социо-економскиот развој, во текот на годината ја продолживме нашата определба да создаваме простор каде што знаењето инспирира, спортот обединува, културата поврзува, а младите добиваат можност да ја обликуваат иднината.

Преку организација на меѓународни спортски натпревари, развој на нови иницијативи, културни настани и активности за поддршка на заедницата, ИНОС во 2025 година ја зајакна својата позиција како двигател на позитивни промени во регионот. Секој проект, секој настан и секоја соработка претставуваа чекор кон создавање поотворено, поиновативно и поодржливо општество.

Оваа година не беше само продолжување на започнатите процеси, таа беше потврда дека кога се здружуваат знаењето, страста и заедничката визија, се создаваат резултати кои оставаат трајно влијание.

Годишниот извештај за 2025 година е сведоштво за таа енергија, за вложениот труд и за нашата постојана посветеност да бидеме катализатор на развојот во заедницата и регионот.

Учество на Академијата за циркуларна економија

ИНОС со гордост беше дел од Академијата за циркуларна економија, како една од 12-те селектирани организации во рамките на проектот „Граѓанското општество и младите за инклузивен и одржлив развој преку циркуларна економија во Северна Македонија“. Овој значаен проект, финансиран од Европската Унија преку ИПА Програмата за поддршка на граѓанското општество 2022-2023, се реализира од ПИН – Луѓе во потреба како координатор, во партнерство со АРНО, Лидери за едукација, активизам и развој (LEAD) и Ековита. Проектот има за цел да ја поттикне транзицијата на Северна Македонија кон зелена и одржлива економија преку јакнење на капацитетите на граѓанските организации, активирање на младите и интеграција на циркуларната економија во образовниот процес. Самиот проект е одговор на сериозните еколошки и општествени предизвици со кои се соочува земјата, како што се ниската стапка на рециклирање од само 1%, недоволната свест за циркуларната економија и ограничените капацитети за имплементација на одржливи практики.

Академијата беше дизајнирана како шестмесечна програма која има за цел да им овозможи на организациите да развијат иновативни идеи и бизнис модели базирани на принципите на циркуларната економија. Програмата опфати едукативни модули, менторски сесии, експертска поддршка и активности за вмрежување, создавајќи средина во која организациите можат да го зголемат својот капацитет за спроведување одржливи решенија.

Во период од 6 месеци, тимот на ИНОС активно ја следеше Академијата, учествуваше во менторските и експертските сесии и да работеше на развој на предложената идеја која ќе придонесе кон унапредување на циркуларната економија во локалната заедница. Со поддршка од менторите и експертите, нашиот тим се фокусираше на изработка на социјален бизнис модел, буџет, акциски план и стратегија за имплементација. Учеството во Академијата не само што ни овозможува пристап до нови знаења и алатки, туку и можност за поврзување со други организации кои делат слични вредности и цели.

Учество на Академијата за финансиски менаџмент за граѓански организации

Инос беше дел од програмата за финансиско и административно управување кај граѓанските организации, која се спроведуваше три месеци, од септември до ноември 2025 година. Академијата е акредитирана од Центарот за образование на возрасни и имплементирана во рамките на иницијативата [SMART Balkans](#). Оваа Академија беше дизајнирана да им помогне на претставниците на граѓанските организации да се стекнат со практични знаења и вештини за ефикасно финансиско и административно работење. Иако нашите стручни тимови имаат богато искуство во имплементација на проекти и решавање на општествени предизвици, подготовката на финансиска документација, известувањето и усогласувањето со барањата на донаторите често претставува предизвик.

Учесството во Академијата ни овозможи да ги зајакнеме нашите капацитети и да научиме како да:

- водиме ефикасно административно и финансиско работење;
- подготвуваме јасна евиденција на приходи и расходи;
- изготвуваме финансиски извештаи и се усогласуваме со донаторските барања;
- управуваме со проекти со целосна транспарентност и отчетност;
- донесуваме информирани финансиски одлуки и ја зголемуваме долгорочната стабилност на организацијата.

За INOS ова е важен чекор во нашата мисија да го зајакнеме граѓанскиот сектор, да ја подобриме отчетноста и транспарентноста, и да ја зголемиме професионалноста во управувањето со проекти и финансии. Веруваме дека стекнатото знаење ќе ни помогне да бидеме уште покапацитетни во поддршката на локалните заедници и граѓанските организации во Северна Македонија.

Организирана работилница: “Искористување на потенцијалите на вештачката интелигенција за справување со загадувањето со цврст отпад”

На 24 април 2025 година, во хотелот „Кристал Палас“ во Прилеп, Центарот за иновации и развој ИНОС – Прилеп ја организираше работилницата на тема „Искористување на потенцијалите на вештачката интелигенција за справување со загадувањето со цврст отпад“.

На работилницата учествуваа претставници на Локалната самоуправа на Прилеп, Инспекторатот за животна средина, Јавното претпријатие „Комуналец“, како и претставници на граѓански организации и активисти за заштита на животната средина. Нивната подготвеност да се вклучат во процесот и да придонесат со идеи, искуство и предлози, беше од огромно значење за успехот на настанот.

Во првиот дел од работилницата, на учесниците им беше претставен концептот на примена на современи ИТ алатки и вештачка интелигенција во решавањето на еколошките предизвици, со акцент на проблемот со дивите депонии. Беше презентирана мобилната апликација Vertex Waste Management, која овозможува лесно пријавување на дива депонија преку фотографирање и автоматска испорака на информациите до базата на податоци. Еден од клучните сегменти на работилницата беше заедничката работа на учесниците во креирањето на иницијален модел за workflow. Моделот предвидува граѓанинот да ја фотографира дивата депонија преку мобилната апликација, по што податоците автоматски се испраќаат во централен систем каде алгоритам на вештачка интелигенција ја верификува пријавата. Доколку се потврди постоење на депонија, известување автоматски се испраќа до Инспекторатот за животна средина, кој понатаму координира активности за чистење, санкционирање или други потребни мерки. На крајот, до граѓанинот-пријавувач се испраќа повратна информација за преземените активности.

Преку конструктивна дискусија и размена на мислења, учесниците ја нагласија важноста од добра координација меѓу институциите и вклучување на јавноста во заштита на животната средина. Особено беше истакната потребата од брза реакција и транспарентно известување за решените случаи. На крајот на работилницата, беше најавено дека во следниот период ќе започне пилот тестирање на апликацијата во Општина Прилеп, со активна вклученост на сите засегнати страни. Овој пилот-проект ќе биде основа за понатамошно унапредување на системот и можност за негова примена и во други општини низ земјата.

Развој на Vertex AI Waste Management – мобилна апликација за чиста животна средина

Vertex AI Waste Management е мобилна апликација дизајнирана да им помогне на граѓаните, еколошките активисти и локалните власти да мапираат, пријават и преземат мерки против дивите депонии и неправилно управуваниот отпад.

Како функционира?

1. Детектирај отпад! Кога ќе забележите отпад во природа, урбани средини, покрај патишта или во паркови – едноставно отворете ја апликацијата.
2. Сликај и лоцирај! Направете фотографија на локацијата каде што се наоѓа отпадот и апликацијата автоматски ќе ја регистрира GPS локацијата.
3. Пријави со еден клик! Вашата пријава се зачувува во системот и може да биде видлива за надлежните органи и партнери кои работат на теренот.
4. Следи статус *(во следни фази)*! Во идните верзии, корисниците ќе можат да следат кои локации се исчистени и како се реагира на пријавите.

Цели на апликацијата

- Да се поттикне граѓанска еколошка свест
- Да се олесни собирањето на информации за диви депонии
- Да се обезбеди алатка за општините и јавните претпријатија за поефикасно планирање и реакција
- Да се стимулира соработка помеѓу граѓани, невладини организации и институции
- Да се генерираат податоци за анализи и планирање на активности за управување со отпад

Апликацијата е достапна бесплатно!

[Преземи за Android](#)

[Преземи за iOS](#)

Презентација на идејата ReBlock на завршниот настан од Академијата за циркуларна економија

По седум месеци посветена работа, учење и соработка, тимот на ИНОС со гордост ја презентираше својата иновативна циркуларна бизнис идеја ReBlock на завршниот настан од Академијата за циркуларна економија, што се одржа на 25 јуни 2025 година во Скопје.

На овој финален настан, вкупно 12 организации од цела Северна Македонија ги претставија своите развиени идеи, кои се насочени кон заштита на животната средина, повторна употреба на ресурси и економски модели засновани на циркуларни принципи.

Програмата на академијата се одвиваше во период од 7 месеци, со 10 интензивни модули кои опфатија теми како што се: основи на циркуларна економија, бизнис модели, иновации, анализа на пазар, комуникација и финансиско планирање.

Во текот на програмата, имавме чест и привилегија да работиме под менторство на:

- проф. д-р Анита Грозданов – експерт за материјали и циркуларни иновации, и
- Македонка Димитрова – ментор со искуство во развој на зелени и одржливи претпријатија.

Преку оваа соработка, ја доразвивме нашата идеја ReBlock – повеќенаменски модуларен блок изработен од рециклирана пластика, со кој се намалува количината на пластичен отпад, се создаваат нови производи и се вклучуваат ранливи категории граѓани во циркуларната економија.

Објавен научен труд под наслов „Искористување на потенцијалите на вештачката интелигенција за справување со загадувањето од цврст отпад во Западен Балкан“

Тимот на ИНОС објави научен труд насловен како „Искористување на потенцијалите на вештачката интелигенција за справување со загадувањето од цврст отпад во Западен Балкан“ во списанието UAS. Трудот ја претставува работата на истражувачкиот тим на INOS, Димитар Николоски, Ѓорѓи Манчески и Марија Мидовска Петкоска, и го истакнува потенцијалот на вештачката интелигенција за подобрување на еколошките практики и поддршка на еко-активизмот низ целиот регион.

Студијата претставува демо мобилна апликација развиена од нашиот тим која користи компјутерска визија и вештачка интелигенција за откривање и мапирање на нелегални депонии и загадување од цврст отпад. Пилот-имплементацијата беше спроведена во општина Прилеп, Северна Македонија, каде што алатката покажа вевувачки резултати за побрза идентификација, известување и донесување одлуки во управувањето со отпад.

Истражувањето придонесува за растечкиот обем на работа за дигитална трансформација, одржлив развој и зелена транзиција во Западен Балкан, потврдувајќи ја посветеноста на INOS за примена на иновативни решенија за општествените и еколошките предизвици.

Публикацијата е достапна на веб-страницата на UAS Journal: [линк](#)

Harnessing the AI potentials for coping with solid waste pollution in the Western Balkans

AMK-LEHTI // UAS JOURNAL

Journal of Finnish Universities of Applied Sciences

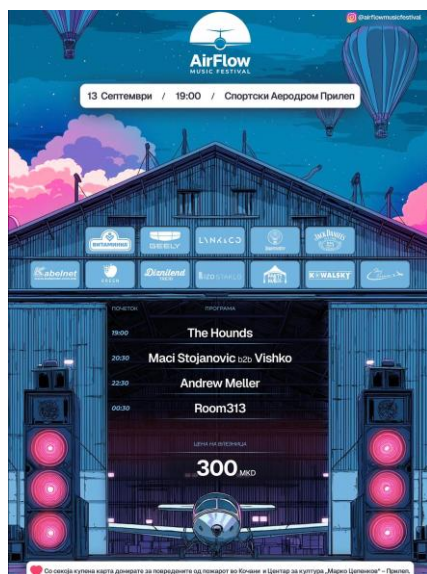

AirFlow музички фестивал

Во септември, на уникатната локација Спортскиот аеродром во Прилеп, се одржа AirFlow Music Festival, еден од највпечатливите музички и културни настани во регионот. Како главен иницијатор и организатор, ИНОС го осмисли и реализираше фестивалот од почетната идеја, преку концептот и програмата, па сè до целосната логистичка и техничка организација на настанот. Целта на фестивалот беше да се создаде современ културен настан на отворено, кој ќе ги поврзе музиката, младите, заедницата и општествената одговорност, но и да се промовира Прилеп како град со потенцијал за алтернативни и модерни културни случувања.

AirFlow Music Festival понуди квалитетна музичка програма со настапи на домашни и регионални артисти, кои создадоа енергична и автентична атмосфера и привлекоа голем број посетители од Прилеп и поширокиот регион. На главната бина настапија талентирани музички имиња, вклучувајќи ги: LockDown, The Hounds, Maci Stojanovic b2b Vishko, Andrew Meller и Room313. Изборот на Спортскиот аеродром како локација беше со цел да се искористи нетипичен урбан простор и да се претвори во жива културна сцена, што дополнително придонесе за уникатното фестивалско доживување.

Покрај забавниот и културниот карактер, фестивалот имаше и силна хуманитарна димензија, што е во согласност со вредностите и мисијата на ИНОС за општествена одговорност, солидарност и активна поддршка на заедницата. Преку настанот се испрати јасна порака дека културата и музиката можат да бидат алатка за позитивни општествени промени. Влезниците беа достапни по симболична цена, а сите приходи од продажбата како и средствата обезбедени од спонзорите беа донирани за помош на настраданите лица од пожарот во Кочани, преку соработка со организацијата Support Kocani и Центарот за култура „Марко Цепенков“ – Прилеп. Со успешната реализација на AirFlow Music Festival, ИНОС уште еднаш ја потврди својата улога како активен креатор на иновативни културни и општествени иницијативи, организација која не само што развива проекти во областа на образованието и истражувањето, туку и активно придонесува кон развојот на културниот живот, младинската сцена и локалната заедница. AirFlow Music Festival претставува значаен чекор кон градење одржлива платформа за културни настани во Прилеп и пошироко, и јасен пример за тоа како ИНОС преку практична акција ги претвора идеите во реални, видливи и влијателни резултати.

Школа за пилоти едриличари

По долг период на застој, на Спортскиот аеродром во Мало Коњари повторно започнаа обуки за нови пилоти едриличари. Со ова официјално започна со работа Школата за пилоти едриличари – значаен чекор кон ревитализација на едриличарството во регионот.

Првата група кандидати веќе активно ги следи теоретските и практичните часови, покажувајќи дека интересот за овој воздухопловен спорт повторно се буди. Обуките претставуваат комбинација од теоретска подготовка, техничко знаење и практична летачка обука, со цел создавање нова генерација обучени и безбедни пилоти.

Возобновувањето на школата е од особена важност за развојот на едриличарството, кое во моментот не е доволно развиено и нема континуирана системска поддршка. Во изминатите години овој спорт беше маргинализиран, со ограничени активности и недоволна инфраструктурна и институционална поддршка. Токму затоа, повторното започнување на обуките претставува основа за долгорочна стратегија за развој, проширување на базата на пилоти и враќање на традицијата на воздухопловството во регионот.

Развојот на едриличарството не е само спортска иницијатива – тој има потенцијал да придонесе кон туризмот, техничкото образование, младинската мотивација и афирмацијата на регионот како воздухопловен центар. Со оваа иницијатива се поставуваат темелите за создавање одржлива школа, континуитет во обуките и постепено позиционирање на аеродромот во Мало Коњари како активен спортски воздухопловен центар.

Започнувањето на Школата за пилоти едриличари претставува силна порака дека спортот повторно се враќа на небото над Мало Коњари – со визија, ентузијазам и нова генерација пилоти.

Учество на Еразмус + проекти

Во текот на 2025 година, ИНОС активно учествува во повеќе меѓународни Erasmus+ активности, со што ја продлабочува својата улога како организација посветена на квалитетна младинска работа, иновации, ментално здравје, демократија и одржлив развој. Преку овие проекти, наши претставници и млади учесници стекнуваат нови знаења, методологии и партнерства низ Европа и пошироко. Преку учеството во овие Erasmus+ активности, ИНОС:

- Го зајакнува својот организациски и експертски капацитет
- Интегрира нови европски методологии во локалната работа
- Гради долгорочни партнерства низ Европа
- Го позиционира регионот како активен дел од европската младинска мрежа

Овие проекти не се само мобилности – тие претставуваат инвестиција во знаење, иновација, европска интеграција и долгорочна трансформација на младинската работа во нашата заедница.

“Power up your training with Generative AI”

4–11 ноември 2025, Гумри Ерменија

Оваа обука за обучувачи имаше за цел да ја унапреди употребата на генеративна вештачка интелигенција во младинската работа и образовните процеси.

Фокусот на тренингот беше на:

- практична примена на AI алатки во подготовка на обуки
- креирање интерактивни содржини
- автоматизирање и персонализирање на образовни материјали
- етички аспекти и одговорна употреба на AI

Преку работилници, студии на случај и практична работа, учесниците развиваа конкретни модели за интеграција на AI во младински тренинзи. За ИНОС, ова претставува стратешки чекор кон дигитална модернизација на нашите програми.

“Game on for Democracy”

21–25 октомври 2025, Тарговиште, Романија

Овој тренинг курс ја користеше гејмификацијата како алатка за зајакнување на демократското учество кај младите.

Главните теми вклучуваат:

- демократска култура и активно граѓанство
- медиумска писменост
- критичко размислување
- борба против дезинформации

Преку симулации, едукативни игри и тимска работа, учесниците развиваа вештини за поттикнување учество на младите во демократски процеси. ИНОС ќе ги примени овие методи во идни локални младински активности и работилници.

“Strengthening Collaboration for Youth Mental Health, Safeguarding, and Gender Equality”

21–24 октомври 2025, Рига, Латвија

Овој проект беше насочен кон зајакнување на капацитетите на младинските организации во три клучни области:

1. Ментално здравје на младите
2. Заштита (safeguarding) и безбедни средини
3. Родова еднаквост

Проектот овозможи размена на национални практики, дискусии за политики и развој на конкретни алатки за безбедност и инклузија. Ова е особено важно за ИНОС, бидејќи работиме со млади во различни контексти и сакаме да обезбедиме безбедна и поддржувачка средина.

“Post-arrival Evaluation Meeting”

26–28 септември 2025, Чешка

Овој состанок беше насочен кон евалуација на претходни мобилности, мерење на влијанието врз учесниците и подобрување на квалитетот на проектниот циклус.

Преку структурирана анализа, партнерите идентификуваа добри практики и области за подобрување. За ИНОС, ова значи континуирано подобрување на стандардите за имплементација на Erasmus+ проекти.

“Cooperation Activates Potential” Partnership-Building Activity

24–26 јуни 2025, Милхаус, Франција

Оваа активност беше насочена кон градење нови партнерства и создавање проектни конзорциуми. Во рамки на настанот се одржаа тематски работни групи, се развија нови проектни концепти и се идентификуваа заеднички приоритети.

ИНОС воспостави нови стратешки партнерства кои ќе овозможат идни заеднички апликации и проширување на меѓународната мрежа.

“Self-Care Strategies for Sustainable Youth Work”

11–18 мај 2025 | Нарва, Естонија

Овој тренинг е фокусиран на одржливоста на младинската работа преку самогрижа и превенција од burnout.

Темите опфаќаат:

- управување со стрес
- баланс помеѓу работа и личен живот
- емоционална резилентност
- тимска поддршка

Овој проект е особено важен за организациска одржливост и долгорочен квалитет во работењето на ИНОС.

Project Lab: “Future Craft – Redefining Sustainable Development, (De-)Growth and Social Justice in Youth Work”

12–16 февруари 2025 | Weimar, Германија

Оваа лабораторија отвора стратешка дискусија за:

- нови модели на економски и општествен развој
- концептот на (де-)раст
- социјална правда
- одржливост во младинската работа

Учесниците работат на развој на иновативни проектни идеи кои одговараат на глобалните предизвици.

За ИНОС, ова претставува можност за развој на нови зелени и социјално одговорни иницијативи.

“The Swarm – Collective Intelligence for the Community”

20–26 јануари 2025 | Шпанија

Овој семинар се фокусира на колективната интелигенција како алатка за заедничко донесување одлуки и зајакнување на заедниците.

Учесниците истражуваат:

- групна динамика
- ко-креација
- фасилитација на процеси
- иновативни методи за тимска работа

Методологијата се базира на практични вежби и модели кои можат да се применат во локални иницијативи.

Гостин на настанот 30 години од билатерална соработка на Северна Македонија со Австралија во организација на Австралиската амбасада за Србија, Северна Македонија и Црна Гора

Со особена чест и задоволство, ИНОС беше дел од свечената прослава по повод 30 години билатерална соработка помеѓу Австралија и Северна Македонија, која се одржа во ноември 2025 година. Настанот претставуваше значаен јубилеј, одбележувајќи три децении пријателство, партнерство и продлабочена соработка помеѓу двете држави на дипломатско, економско, културно и општествено ниво.

Нашето присуство беше на покана од Амбасадата на Австралија за Србија, Северна Македонија и Црна Гора со која во изминатиот период воспоставивме одлична и конструктивна соработка. Амбасадата ни даде поддршка за еден од нашите проекти, а нејзини претставници меѓу кои заменик амбасадорот и почесниот конзул на Австралија од Македонија ја посетија и нашата организација, што дополнително ја зацврсти меѓусебната доверба и партнерство.

Учеството на овој значаен настан претставува признание за работата на ИНОС и за нашата активна улога во развојот на образованието, иновациите, младинските политики и социо-економскиот развој. Ваквите настани се важни за продлабочување на меѓународната соработка и отворање нови можности за заеднички иницијативи во иднина. ИНОС останува посветен на градење силни партнерства со меѓународни институции и амбасади, со цел создавање одржливи решенија и позитивни промени во заедницата.

*Центар за иновации и развој ИНОС
Петар Поп Арсов 16
Прилеп, 7500*

*070280950
cinnodinos@gmail.com
www.inos.org.mk*